

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ПРОБЛЕМИ ХЛІБОПЕКАРІВ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ВІЙНИ

Лобоцька Л.Л., к.т.н., доцент

Швець А.С., здоб. СВО «Магістр»

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

В Україні котрий день йде війна, але люди кожний на своєму місці працює, незважаючи на ворожі напади. Це особливо важливо для робітників агропромислової сфери і, зокрема, хлібозаводів.

Хліб – найбільш важливий продукт, це традиційно перший продукт на столі пересічного українця. Він також є необхідним елементом в харчуванні наших воїнів.

На жаль, на сході країни деякі підприємства зазнали руйнувань, інші не працюють із-за воєнних дій на території. Так, суттєво постраждали підприємства Харківської, Донецької областей, Запоріжжя, Херсона.

Тому діючі підприємства мають радіус постачання 150 км і навіть більше. Це стосується, наприклад, заводів ПрАТ «Київхліб», які не тільки не знизили обсяги випуску продукції, а й збільшили їх.

З одного боку, воєнні дії ускладнили роботу підприємств, а з іншого, спростили її, тому що населення країни зменшилося, ціни на борошнодещо знизилися із-за складностей експорту зерна морським транспортом. Якщо у 2021 р. було вироблено 845,105 тис. т хліба [1] при населенні 40997,7 тис. ос., то у 2022 індекс виробництва хліба і хлібобулочних виробів становив 78 %, тобто чисельність населення практично на 22 % теж зменшилися.

Але наближається зима, що буде з постачанням електрики, не відомо. Слід очікувати підвищення витрат за практично всіма виробничими статтями. Це відповідно повинно вплинути на ціни на готову продукцію.

Як відомо, зараз негласно діє положення про заморозку цін на хліб як продукту першої необхідності. Збільшення витрат, з одного боку, і необхідність «держати» ціни, з другого, призводять до зниження рентабельності продукції, вимивання обігових коштів підприємств, тощо.

За цих умов потрібна допомога держави, яка може виражатися, наприклад, у послабленні оподаткування, наданні преференцій при кредитуванні хлібозаводів.

Крім того, потребує врегулювання відносин виробників з органами торгівлі. Як відмічено в [2], «українські виробники хліба потребують інструментів для ефективного регулювання недобросовісних торгових практик при взаємодії з мережами ритейлу, оскільки наявні «конфлікти інтересів» у комерційних відносинах негативно впливають на постачальників продукції, кінцевих споживачів, а також державу загалом».

Таку думку висловив агенції «Інтерфакс-Україна» перший віцепрезидент Всеукраїнської асоціації пекарів (ВАП) Юрій Дученко.

За його словами, на сьогодні у Верховній Раді зареєстровано п'ять законопроектів, спрямованих на врегулювання взаємодії постачальників із торговельними мережами, проте жоден із них не вирішує повною мірою проблем хлібобулочної галузі.

Торговельні мережі перш за все встановлюють невинувато тривалі терміни здійснення розрахунків із постачальниками/виробниками за проданий товар, завдяки чому торговельна мережа отримує, по суті, безвідсотковий товарний кредит; нав'язують додатковий сервіс; проводять акції, примушуючи виробника знижувати ціну, хоча торговельна націнка зберігається в повному обсязі, тощо.

В ЄС ці проблеми врегульовані на законодавчому рівні. Але в Україні, як вважають основні представники хлібобулочної галузі, стан справ у взаєминах мереж ритейлу та виробників харчових продуктів, не відповідає ухваленим ЄС практикам.

У лютому 2022 р. представники 27 профільних українських асоціацій та громадянських об'єднань підписали меморандум про спільну роботу у сфері торгівлі харчовими продуктами, а також погодили остаточний текст законопроекту № 6155, що визначає порядок розрахунку мереж ритейлу із постачальниками харчових продуктів. За даними підписантів меморандуму, через затримку оплати виробники харчових продуктів, постачальники мереж у країні щорічно недоотримують близько \$5 млрд, які залишаються в обігових коштах ритейлу. На жаль, цей законопроект не був затверджений у ВР України.

Отже, питання врегулювання взаємовідносин між виробниками і торговельними мережами потребують розробки і затвердження ВР нормативних документів, які б відповідали потребам всіх заінтересованих сторін. Через відсутність законодавчого регулювання відносин із мережами ритейлу українському виробнику дешевше виробляти продукти харчування за кордоном, а реалізовувати через мережі в Україні. Нерозгляд та фактичне блокування закону призводить до подальшої конфронтації виробників та торгових мереж, що, у свою чергу, позначається на інтересах покупців та продовольчої безпеки країни.

Література

1. Економічна статистика/Промисловість/Виробництво промислової продукції за видами у 2021 р. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/pr/vr_rea_ovpp/vr_rea_ovpp_u/arh_vppv_u.html (дата звернення 25.09.2023)

2. Виробникам хліба необхідне законодавче врегулювання відносин із торговельними мережами для розвитку галузі -

експерт.URL:<https://interfax.com.ua/news/economic/> 892604.html (дата звернення 26.09.2023)

ІНТЕРФАКС

39.	<i>Лобоцька Л.Л., Швець А.Є.</i> ПРОБЛЕМИ ХЛІБОПЕКАРІВ УКРАЇНИ У ПЕРІОД ВІЙНИ.....	136
40.	<i>Замлинська О.В., Котик Н.М.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	139
41.	<i>Ласкаєв О.М.</i> РИЗИКИ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ, ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗУ ТА АУДИТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	143
42.	<i>Романенко В.С.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НОВИХ ШЛЯХІВ ДЛЯ ЕКСПОРТУ ПРОДУКЦІЇ З УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	153
43.	<i>Ромашко О.М., Савчук К.М.</i> БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	157
44.	<i>Ромашко О.М., Гнасько О.І.</i> ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ ВПЛИВУ ВОЄННОГО СТАНУ НА РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО АУТСОРСИНГУ В УКРАЇНІ.....	160
45.	<i>Савченко Т.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РИНКОВИХ ІНДИКАТОРІВ У СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	164
46.	<i>Савченко Т.В., Клаус І.О.</i> ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	168
47.	<i>Самофатова В.А., Жумайло Ю.С.</i> ДОСВІД DANFOSS ДЛЯ ВІДБУДОВИ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ.....	171
48.	<i>Сергієнко Т.І., Винник Д.А.</i> ІННОВАЦІЇ ТА ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	175
49.	<i>Сергієнко Т.І., Лобань С.І.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	178
50.	<i>Сорокіна А.М.</i> ІНВЕСТИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ ЯК ЗАСОБИ ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ.....	182
51.	<i>Сухомлін Л.В.</i> ПРОСТОРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЇ, ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЇ ЗРОСТАННЯ.....	185
52.	<i>Таран О.М., Махтанова А.Ю.</i> ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ..	189